

Методичні вказівки до написання курсової роботи з технологій соціального захисту для здобувачів освіти за спеціальністю 232 «Соціальне забезпечення» (протокол № 1 від 26.08.2022 р.)

I. Загальні відомості про курсові роботи

Таблиця 1.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	23 «Соціальна робота», 232 «Соціальне забезпечення», «Соціальне забезпечення Бакалавр	Нормативний
Кількість годин / кредитів 60 год. / 2 кредити		Рік навчання 4 курс
		Семестр 7-ий
		Самостійна робота 56 год.
		Консультації 4 год.
		Форма контролю залік
Мова навчання	Українська	

II. Роль і місце курсової роботи в професійній підготовці

Курсові роботи є кваліфікаційними науковими роботами, що виконуються здобувачами освіти індивідуально під час їхнього навчання в університеті. Вони містять науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, наукові положення, які виносяться автором для публічного захисту й дозволяють визначити міру засвоєння теоретичного матеріалу, вміння аналізувати й застосувати його в різних ситуаціях навчально-професійної та майбутньої професійної діяльності. Курсова робота виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за період навчання, їх застосування для комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Її виконання дозволяє з'ясувати не лише рівень теоретичної та практичної компетентності студентів, але і їхнє вміння працювати з літературою, планувати дослідницький процес, самостійно проводити науково-дослідну роботу, аналізувати, систематизувати, узагальнювати теоретичні й емпіричні дані, підсумовувати отримані результати, формулювати необхідні висновки, обґрунтовувати шляхи й форми їх застосування в практиці професійної діяльності.

Тематика курсових робіт розробляється викладачами кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи. На початку навчального року визначаються викладачі, які мають здійснювати керівництво здобувачами освіти під час написання й оформлення курсових робіт. Керівники знайомлять здобувачів освіти з переліком тем, з яких вони самостійно обирають тему курсової роботи та узгоджують з науковим керівником.

До написання курсової роботи висуваються ряд основних *вимог*. Студент повинен:

- продемонструвати не тільки знання з теорії, набуті під час аудиторних занять та самостійної роботи з науково-методичною літературою та Інтернет-ресурсами, а й уміння творчо використовувати ці знання для дослідження реальних проблем у контексті майбутньої професійної діяльності;
- виявити достатню самостійність у розкритті теми. Наукові джерела, які використовуються, слугують лише підґрунтям для здійснення власного дослідження та аргументації напрацювань студента;
- дотримуватись логіки дослідження: *визначення сутності досліджуваної проблеми → аналіз проблеми з точки зору наукових напрацювань → дослідження проблеми в соціальній дійсності → власні висновки й рекомендації щодо подолання, розв'язання проблеми.*

III. Структура курсової роботи

Курсова робота повинна містити такі компоненти:

1. Титульний аркуш

2. Зміст.

3. Вступ. У ньому обґрунтовується актуальність теми, визначається об'єкт, предмет, мета, завдання, методи дослідження.

Обґрунтування актуальності проблеми передбачає текстове мотивування відповіді на запитання: «Чому цю соціальну проблему (соціальне явище) важливо вивчати в даний час?». Для з'ясування цього питання можна коротко висвітлити: корисність і доцільність розробки проблеми для успішної діяльності установ соціальної сфери та соціально-виховних інституцій; зміст державних/регіональних документів, у котрих акцентується заявлена проблема; наявність ще недосліджених моментів; поширеність досліджуваного явища (за допомогою статистичних даних), його типовість і важливість для розвитку наук соціального та людинознавчого спрямування тощо.

При визначенні *об'єкту дослідження* необхідно врахувати, що він становить цілісне утворення елементів соціальної реальності чи знань про неї, що зафіксовані в темі у вигляді певних понять і виступають орієнтиром для подальшої конкретизації. Зміст об'єкту дає відповідь на запитання: «Що розглядається в даному дослідженні?». Наприклад: «*Об'єкт дослідження: діяльність соціального працівника / фахівця із соціальної роботи в умовах громади / центру соціальних служб/центру надання соціальних послуг*».

Предмет дослідження тісно пов'язаний із об'єктом дослідження. Він конкретно визначає той бік об'єкту, що безпосередньо досліджуються в курсовій роботі. Предмет ніби відповідає на питання: «Про що в даному об'єкті треба ширше і ґрунтовніше довідатись?». Наприклад: «*Предмет дослідження: здійснення фахівцем із соціальної роботи територіальної громади діагностичної функції*».

Чітке розуміння актуальності проблеми, об'єкту і предмету дослідження допомагає обґрунтовано сформулювати *мету курсової роботи*. Мета є лаконічно вираженим орієнтиром стосовно того, що буде досягнуте в результаті дослідження. Вона, як правило, спрямовує науковий пошук на одержання нових

знань про предмет та їх експериментальну апробацію. Наприклад: «*Мета дослідження*: вивчити і проаналізувати напрями реалізації фахівцем із соціальної роботи територіальної громади діагностичної функції та виявити умови її успішного виконання».

Під час формулювання завдань курсової роботи спочатку окреслюються найзагальніші, теоретичні завдання, а потім більш деталізовані, емпіричні, що й дає можливість уявити логіку побудови дослідження. Формулювання завдань варто розпочинати такими дієсловами: виявити, з'ясувати, проаналізувати, описати, визначити, встановити, здійснити, сформулювати, висвітлити, показати тощо. Наприклад:

«Завдання дослідження:

1) вивчити особливості діагностики як основної складової соціальної технології;

2) вивчити й узагальнити досвід здійснення діагностичної функції фахівцем із соціальної роботи Рожищенської міської територіальної громади;

3) розробити пропозиції щодо підвищення ефективності здійснення діагностичної діяльності фахівцями із соціальної роботи.

Методика дослідження, використана в курсовій роботі, подається через перелік використаних *методів дослідження* і має бути адекватною обраному предмету, меті та завданням наукового пошуку.

Обсяг вступу становить 2-3 сторінки.

4. Основна частина курсової роботи.

Вона складається із розділів. Кожен з яких має підрозділи (параграфи).

Перший розділ носить теоретичний характер і демонструє обізнаність здобувача освіти з літературними джерелами з досліджуваної проблеми, вміння аналізувати і систематизувати матеріал, оцінити зроблене іншими дослідниками і висловити своє ставлення до тієї чи іншої точки зору. У цьому розділі розглядаються основні методики, методи й інструментарій дослідження, які вчені пропонують для вивчення обраної проблеми.

Другий (третій) розділ носить експериментальний характер. Автор описує як і де відбувалось емпіричне дослідження, аналізує й узагальнює результати проведеного дослідження.

5. Висновки. Вони висвітлюють найважливіші наукові та практичні результати, отримані в ході курсового дослідження, відповідно до сформульованих завдань. Обсяг висновків становить 2-3 сторінки.

6. Список використаної літератури. В алфавітному порядку подаються використані літературні джерела (20-25 найменувань), відповідно до бібліографічних вимог (ДСТУ 8302:2015).

7. Додатки. Для повноти сприйняття досліджуваної проблеми створюються додатки, які можуть містити: ілюстративні матеріали до основної частини курсової роботи (переважно експериментального розділу), великі за обсягом таблиці, схеми, плани, протоколи і довідки діяльності закладів освіти /соціальних служб/ центрів надання соціальних послуг тощо.

Загалом обсяг курсової роботи повинен становити 25-30 сторінок без урахування додатків.

IV. Послідовність та технологія написання курсової роботи

Праця над курсовою роботою є тривалою і *алгоритм* її виконання складається з наступних дій здобувача освіти:

1. Ознайомлення із пропонованою тематикою курсових робіт.
2. Вибір теми.
3. Ознайомлення із методичними вказівками щодо написання курсової роботи.
4. Складання бібліографічного списку наявних у бібліотеці та Інтернет-порталах літературних джерел із обраної теми.
5. Проведення первинного опрацювання літературних та Інтернет-джерел і відбір тих із них, які найбільше відповідають проблемі.
6. Повторне опрацювання відібраних літературних та Інтернет-джерел з фіксацією необхідної інформації.
7. Вибір соціологічних, психолого-педагогічних методів дослідження і розробка, за порадами керівника, програми і методики наукового пошуку.
8. Складання плану курсової роботи.
9. Розробка наукового апарату вступу (об'єкт, предмет, мета, завдання дослідження) – як орієнтиру пошукової роботи.
10. Виклад у теоретичній частині курсової роботи літературного огляду та аналізу наукових досліджень проблеми.
11. Проведення емпіричного дослідження за розробленою методикою.
12. Аналіз результатів емпіричного дослідження і висвітлення їх в дослідній частині курсової роботи.
13. Написання висновків роботи відповідно до поставлених завдань.
14. Здійснення літературно-графічного оформлення курсової роботи в цілому.
15. Представлення роботи керівникові на перевірку та рецензування.
16. Підготовка виступу, який виголошується під час захисту курсової роботи.

V. Вимоги до оформлення курсової роботи

Вимоги до остаточного оформлення курсової роботи поділяються на такі різновиди:

Наукового викладу. Мова і стиль курсової роботи повинні носити науковий характер. Для наукового викладу тексту притаманні смислова завершеність, цілісність і зв'язність. Найважливішими засобами вираження наукового мислення автора є спеціальні функціонально-синтаксичні засоби зв'язку, що вказують на послідовність розвитку думки («спочатку, насамперед, потім, по-перше тощо»), заперечення («проте, тимчасом, але, у той час як»), причинно-наслідкові відношення («таким чином, тому, внаслідок цього, крім того, до того ж»), перехід від однієї думки до іншої («раніше ніж перейти до..., звернімося до..., розглянемо, зупинимось на...»), результат, висновок («отже, значить, як висновок, підсумовуючи, слід сказати...»).

Чіткості посилань. У процесі викладу інформаційного матеріалу курсової роботи (особливо її першого розділу) автор використовує посилання. Найчастіше використовується цитування, тобто підтвердження власних аргументів із

допомогою авторитетних вчених, дослідників. Цитований текст береться в лапки і обов'язково супроводжується посиланням на джерело. Тобто після використаної цитати необхідно в квадратних дужках зазначити номер праці (відповідно бібліографічному списку) та через кому сторінку, з якої вона запозичена. *Наприклад:* [32, с. 25]. При використанні у тексті ідей декількох вчених у довільному викладі автора роботи, посилання на джерела робляться згідно з їхнім переліком у квадратних дужках, *наприклад:* «... у працях зарубіжних психологів...[1-7, 15, 67]...».

Записи бібліографічних джерел. Бібліографічний опис джерел та літератури складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної або видавничої справи (ДСТУ 8302:2015). Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел у курсових роботах подано в таблиці 2.

Таблиця 2

№ з/п	Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	Автореферати дисертацій	1. Колосок А. М. Становлення системи соціального партнерства на ринку праці регіону : автореферат дис. ... канд. екон. наук : 08.00.07. Львів : ІРД НАН України, 2009. 21 с. URL : https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21717 (дата звернення: 22.08.2022).
2	Дисертації	1. Колосок А. М. Становлення системи соціального партнерства на ринку праці регіону : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.07. Львів : ІРД НАН України, 2009. 219 с. URL : https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21791 (дата звернення: 22.08.2022).
3	Законодавчі та нормативні документи	1. Про соціальні послуги. Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text (дата звернення: 22.08.2022). 2. Порядок обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї (домогосподарства) для усіх видів державної соціальної допомоги: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 р. № 632 / Кабінет Міністрів України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/632-2020-%D0%BF#n15 (дата звернення: 22.08.2022). 3. Стратегія цифрової трансформації соціальної сфери: розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.10.2020 № 1353/ Кабінет Міністрів України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1353-2020-%D1%80#Text (дата звернення: 22.08.2022).
4	Книги: Один автор	1. Докаш В.І. Вступ до спеціальності «Соціальне забезпечення»: навч. посібник. Чернівці, Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 352 с. 2. Баранник Л.Б. Соціальний захист громадян: навчальний посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2017. 246 с. URL: http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/2980 (дата звернення: 22.08.2022).
5	Книги: Два автори	1. Буднік С. В., Колосок А. М. Акваріуміст-початківець: навч. посіб. Вид. 3-тє, випр. та доповн. Луцьк : Вежа – Друк, 2018. 180 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21639 (дата

		звернення: 22.08.2022). 2. Колосок А. М. , Павлов В.І. Соціальне партнерство на ринку праці в Україні: монографія. Рівне: НУВГП, 2009. 223 с. URL : https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21745 (дата звернення: 22.08.2022).
6	Книги: Три автори	1. Коленда Н. В., Черчик Л. М., Колосок А. М. Соціальний діалог у системі забезпечення соціальної безпеки: теоретико-прикладний аспект : монографія. Луцьк: Терен, 2017. 156 с. URL: http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/16548 (дата звернення: 22.08.2022).
7	Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Соціальна робота з сім'ями: теорії моделі, ефективні практики: колективна монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки. / Кол. авт. за загальною редакцією В. Петровича, С. Чернети. Луцьк: ФОП Галяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021, 323 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19749 (дата звернення: 22.08.2022). 2. Соціальна та демографічна статистика : конспект лекцій / упорядник Андрій Мирославович Колосок. Луцьк: ПП «Поліграфія», 2022. 68 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20527 (дата звернення: 22.08.2022).
8	Частина видання: книги	1. Kamiński R., Kolosok A., Polinkevych O. Metody pomiaru wyników realizacji koncepcji społecznie odpowiedzialnego biznesu. <i> Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw jako przedmiot sprawozdawczości niefinansowej w świetle regulacji prawnych i doświadczeń praktycznych w Polsce i na Ukrainie/</i> Redakcja naukowa Ryszard Kamiński. Poznań: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Poznaniu, 2020. S. 78-86. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20969 (дата звернення: 22.28.2022). 2. Polinkevych O., Kolosok A. Rozwój społecznej odpowiedzialności biznesu na Ukrainie. <i> Ekonomiczne, społeczne i prawne aspekty zarządzania przedsiębiorstwami kontekst kryzysu polityczno-gospodarczego/</i> Redakcja naukowa Monika Dobska, Ryszard Kamiński. Poznań: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Poznaniu, 2022. S. 199-225.
10	Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	1. Колосок А.М. Актуальні аспекти соціального захисту населення. <i>Актуальні проблеми соціальної роботи та соціального забезпечення: європейський та національний вимір: матеріали I міжнародної науково-практичної конференції (27–29 травня 2021 року) / за заг. ред. С. Ю. Чернети.</i> Луцьк: ФОП Іванюк В. П., 2021. С. 34-38. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21018 (дата звернення: 22.28.2022). 2. Колосок А.М. Статистика соціального захисту населення у територіальних громадах. <i>Актуальні проблеми педагогіки, соціальної роботи та соціального забезпечення: матеріали XIII міжнародної науково-практичної конференції (18 травня 2022 р.) / за ред. В.З. Антонюка, С.Ю. Чернети та ін..</i> Луцьк: ФОП Іванюк В. П., 2022. С. 98-102. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20991 (дата звернення: 22.28.2022).

11	Частина видання: продовжуваного видання	<p>1. Колосок А. М. Статистичний аналіз соціального захисту населення у територіальних громадах. <i>Ввічливість. Humanitas</i>. 2022. № 1. С. 152-158. DOI: https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.1.22</p> <p>2. Колосок А. М., Скорук О. В. Практичні аспекти соціальної відповідальності бізнесу. <i>Науковий журнал Луцького національного технічного університету «Економічний Форум»</i>. 2018. № 2. С. 349-355. URL: http://lutsk-ntu.com.ua/sites/default/files/ekonomichniy_forum_2.pdf (дата звернення: 22.08.2022).</p>
----	---	---

Використання наочно-графічних способів висвітлення матеріалу. У курсових роботах мають місце такі засоби:

Схема – це зображення, котре передає за допомогою умовних позначень основну ідею соціального явища або процесу і показує взаємозв'язок їх головних елементів. Схема підписується внизу. *Наприклад:* Рис. 1.2. Основні напрями здійснення діагностичної функції соціальним працівником територіальної громади.

Діаграма (графік) – один із способів графічного зображення залежності між величинами. У діаграмах наочно відбивають і аналізують масові дані досліджень. Діаграма підписується внизу. *Наприклад:* Рис. 2.3. Порівняння результатів діагностування наявності звичок тютюнопаління у 2020 і 2021 роках.

Цифровий матеріал, коли його багато або є необхідність у зіставленні певних показників, як правило, оформлюють у таблиці. Таблиця являє собою такий спосіб подання інформації, при якому цифровий або текстовий матеріал групується в рядки і графи, відокремлені одна від іншої вертикальними та горизонтальними лініями. Таблиці передують її назва. *Наприклад:* Таблиця 2.2. Перелік та характеристика основних методів діагностики, які використовуються в практичній діяльності соціального працівника територіальної громади. Таблиця підписується зверху.

Фотографія – найбільш переконливий і достовірний засіб наочної передачі дійсності та соціально-педагогічного явища зі всіма його особливостями. Фотографії з підписами подаються в додатках.

Оформлення додатків. Додатки оформляють як продовження курсової роботи і кожен із них починають з нової сторінки. Посередині рядка над заголовком друкується слово «Додаток ...» і номер, що позначає послідовність посилань на додаток в тексті (наприклад, додаток А). Кожен додаток має заголовок.

Технічне оформлення курсової роботи. Роботу друкують на білих стандартних аркушах формату А4 (210 x 297 мм) в текстовому редакторі Microsoft Word з дотриманням таких вимог: шрифт Times New Roman, розмір 14 кеглів, інтервал 1,5; поля: зліва – 30 мм, справа – 15 мм, зверху і знизу – 20 мм.

VI. Рецензування, захист, оцінювання і зберігання курсової роботи

Після завершення написання курсової роботи, здобувач освіти подає її керівникові на перевірку. Після перевірки і рецензування курсової роботи

викладач допускає здобувача освіти до захисту. Процедура захисту здійснюється в терміни, визначені деканатом. Під час захисту здобувач освіти робить коротке повідомлення про проведене наукове дослідження (4-5 хвилин), відповідає на поставлені членами комісії та присутніми запитання, знайомиться із відгуком і зауваженнями керівника. Комісія оцінює курсові роботи за такими параметрами і критеріями, які наведені в таблиці 3:

Таблиця 3

Таблиця відповідності результатів захисту курсової роботи за різними шкалами та критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності
90-100	A	відмінне виконання	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена згідно вимог, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. Робота має позитивні відгуки наукового керівника. Під час захисту студент показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання.	Високий (творчий)
82-89	B	вище середнього рівня	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена згідно вимог, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. Робота має позитивні відгуки наукового керівника. Під час захисту студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, без особливих труднощів відповідає на поставлені запитання. У мові роботи є лише незначні погрішності.	Вище середнього (конструктивно-варіативний)
75-81	C	загалом хороша робота	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками. Робота має позитивні відгуки наукового керівника, є незначні зауваження. Під час захисту роботи студент показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, відповідає на поставлені запитання. У структурі, мові і стилі роботи є погрішності.	Середній (репродуктивний)

67-74	D	непогано	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка носить дослідницький характер, в основному оформлена згідно вимог, але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота має зауваження керівника щодо змісту та методики. Наочна інформація не завжди коментується. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації. Під час захисту студент виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не завжди дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	
60-66	E	виконання відповідає мінімальним критеріям	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка частково носить дослідницький характер, в основному оформлена згідно вимог, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота має значні зауваження керівника щодо змісту та методики. Наочна інформація не коментується. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції та рекомендації. Під час захисту здобувач освіти виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання. Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	
1-59	FX	необхідне доопрацювання і перезахист	Оцінка виставляється за курсову роботу, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які ставляться до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер. У відгуку наукового керівника є критичні зауваження. Під час захисту курсової роботи студент у відповідях допускає суттєві помилки або не може відповісти на жодне поставлене запитання за її темою, не знає теорії.	Низький (рецептивно-продуктивний)

У випадку, коли курсова робота оцінена на «незадовільно», студенту надається право у тижневий термін доопрацювати її і знову представити комісії. Курсові роботи (разом з рецензіями на них) зберігаються на кафедрі протягом двох років. Потім вони списуються у встановленому порядку.

VII. Перелік орієнтовних тем дослідження із технологій соціального захисту (тематика курсових робіт може деталізуватися, видозмінюватися за погодженням із науковим керівником, гарантом освітньої програми та

завідувачем кафедри)

1. Технологія надання соціальної допомоги засобами електронного урядування.
2. Технологія пенсійного забезпечення громадян.
3. Технологія соціального забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
4. Технологія соціального забезпечення осіб з інвалідністю.
5. Організація соціальної допомоги і виплат в умовах воєнного стану.
6. Технологія соціального забезпечення внутрішньо переміщених осіб.
7. Технології зв'язку з громадськістю та взаємодії зі ЗМІ в соціальній сфері.
8. Технології соціальної експертизи в професійній діяльності фахівців соціальної сфери.
9. Організація діяльності шелтерів для внутрішньо переміщених осіб.
10. Особливості здійснення соціальної підтримки родин із дітьми, чий родич перебувають в зоні бойових дій.
11. Технології соціальної експертизи в професійній діяльності фахівців соціальної сфери.
12. Технології профілактичної роботи фахівця соціальної сфери.
13. Технології здійснення соціальної терапії в умовах територіальної громади.
14. Технології соціальної адаптації та корекції в професійній діяльності фахівців соціальної сфери.
15. Технології соціальної абілітації та реабілітації в умовах територіальної громади.
16. Технології соціальної підтримки осіб з інвалідністю та їхніх сімей.
17. Фандрайзинг в умовах територіальної громади.
18. Технологія соціально-діагностичної роботи в умовах територіальної громади.
19. Оцінка ефективності надання соціальних послуг.
20. Розробка та впровадження PR-технологій, спрямованих на залучення бізнесових кіл до реалізації соціальних ініціатив громади.

VIII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Чинний від 2016-07-01. Вид. офіц. Київ: УкрНДНЦ, 2016. 16 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf> (дата звернення: 22.08.2022).
2. Зацерковний В. І. Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с. URL: https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf (дата звернення: 22.08.2022).
3. Колосок А М. Актуальні аспекти соціального захисту населення *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі*

Українки. 2021. № 2 (26). С. 16-23. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2021-02-16-23> (дата звернення: 22.08.2022).

4. Матрос О. О. Система соціального захисту в Україні : навчальний посібник. Умань : Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, 2021. 174 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/13916> (дата звернення: 22.08.2022).

5. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 536 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3300> (дата звернення: 22.08.2022).

6. Положення про випускні кваліфікаційні роботи (проекти) : затверджено 29.06.2022 р. URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_ПОЛОЖЕННЯ_про_випуск_роботи-Ред-1.pdf (дата звернення: 22.08.2022).

7. Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки : затверджено 29.06.2022 р. URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022Polozhennya_pro_org_anizatsiyu_navch._pr_otsesu_u_V_NU_red.pdf (дата звернення: 22.08.2022).

8. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки : затверджено 29.06.2022 р. URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_Red_redMED.pdf (дата звернення: 22.08.2022).

9. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки : затверджено 14.02.2022 р. URL: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf> (дата звернення: 22.11.2022).

10. Полянничко А. О., Кирилюк А. В. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с. URL: <http://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/9193> (дата звернення: 22.08.2022).

11. Соціальна політика: навч. посіб. / Л. Д. Климанська, В.Є. Савка, Н. М. Хома [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. 2-ге вид. випр. і доповн. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 318 с. (дата звернення: 22.08.2022).

12. Соціальна робота з сім'ями: теорії моделі, ефективні практики: колективна монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки. / Кол. авт. : С. Чернета, В. Петрович, Л. Мартіросян, А. Колосок, Є. Дурманенко, І. Бичук, В. Майборода, А. Конончук, О. Белкіна-Ковальчук, В. Петрук, Н. Корпач, Т. Мартинюк, А. Скіць; за загальною редакцією В. Петровича, С. Чернети. Луцьк: ФОП Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021, 323 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19749> (дата звернення: 22.08.2022).

13. Утвенко В. В. Система соціального забезпечення та соціальної підтримки: навч. посіб. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 248 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/syst_soc_zab.pdf (дата звернення: 22.08.2022).

Інтернет-ресурси

14. Головне управління статистики у Волинській області. URL: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2022).

15. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2022).

16. Державна служба України з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2022).

17. Державний центр зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2022).

18. Законодавство України. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/zak> (дата звернення: 22.08.2022).

19. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2022).

20. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2022).

21. Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/> (дата звернення: 22.08.2022).

22. Social protection systems. URL: <https://socialprotection-humanrights.org/key-issues/social-protection-systems/> (дата звернення: 22.08.2022).